

ledsaget til afstemningsstedet ved sygehusets foranstaltning for at afgive stemme.

Spørgsmålet om, i hvilket omfang og under hvilke betingelser en tvangsindlagt patient kan få adgang til at forlade sygehuset, f.eks. for at afgive stemme på valgdagen, er heller ikke reguleret i valglovgivningen.

Lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien regulerer heller ikke dette spørgsmål. En frihedsberøvelse udelukker imidlertid ikke udgang fra en psykiatrisk afdeling. Den ansvarlige overlæge på afdelingen kan således efter en konkret vurdering give tilladelse til en kortere udgang for en frihedsberøvet patient.«

Spørgsmålet er omdelt i 2. samling på alm. del – bilag 75 og svaret på alm. del – bilag 127.

3.2. *Tvangsbehandling med el-stimulation*

Tilsynet følger nøje brugen af tvangsbehandling med el-stimulation. Tilsynet spurgte derfor indenrigs- og sundhedsministeren, i hvilket omfang samt i hvilke situationer elektrochok benyttes i psykiatrien.

Af ministerens svar fremgik, at »til brug for min besvarelse har jeg indhentet en udtalelse fra Sundhedsstyrelsen:

»Det præcise antal af ECT-behandlinger (ElektroChokTerapi) som foretages i Danmark pr. år kendes ikke, men en landsdækkende undersøgelse fra 1999 viser, at der blev givet 16.306 behandlinger til 1.710 patienter. Der er i januar 2000 blevet oprettet en kode for ECT-behandling i Sundhedsvæsenets Klassifikations System (SKS) under behandlings og plejeklassifikationen. Registreringen er frivillig og i 2000 har kun få psykiatriske afdelinger indberettet. Sundhedsstyrelsen forventer, at andelen af psykiatriske afdelinger, der indberetter, vil stige væsentligt de nærmeste år.

Siden 1999 har Sundhedsstyrelsen ført statistik over brugen af tvang i psykiatrien. Heraf fremgår det, at 68 patienter i 1999 og 98 patienter i 2000 blev behandlet med ECT under tvang. Stigningen fra 1999 til 2000 er ikke nødvendigvis et udtryk for en reel stigning i antallet af ECT-behandlinger givet under tvang, men kan skyldes en øget registrering, en stigning som ofte ses i en periode i starten af landsdækkende registreringer.

Indikation for ECT-behandling som førstevalgsbehandling er til stede ved akutte, livstruende neuro-psykiatriske tilstande bl.a., hvor der foreligger en tilstand med høj selvmordsrisiko, svær psykomotorisk hæmning, en særlig form for akut delirium eller i enkelte andre særlige tilfælde. Hovedindikationerne for ECT-behandling er forskellige svære former for depression, maniske tilstande og akutte delirøse tilstande.

På opfordring fra Sundhedsstyrelsen har Dansk Psykiatrisk Selskab i løbet af 2001 udarbejdet en revideret udgave af selskabets betænkning vedr. ECT-behandling i Danmark fra 1996, hvori der fremlægges en grundig og opdateret gennemgang af den videnskabelige evidens for behandlingens virkninger, bivirkninger, indikationsområder og anvendelsesmåde (udgivet februar 2002). Desuden indeholder publikationen en beskrivelse af kvalitetskravene til selve behandlingen, apparatur til behandlingen samt uddannelsesniveau og oplæring af personalet, der varetager behandlingen. Derudover er der udarbejdet et eksempel på patientinformation.«

Jeg kan henholde mig til denne udtalelse, og – som jeg tilkendegav ved offentliggørelsen af Sundhedsstyrelsens statistik for anvendelse af tvang i psykiatrien for 2000 – vil jeg følge udviklingen i anvendelsen af tvangsbehandlinger med ECT nøje.«

Spørgsmålet er omdelt i 2. samling på alm. del – bilag 152 og svaret på alm. del – bilag 201.

3.3 *Tvangsfiksering og personalemangel*

På baggrund af statistiske oplysninger om brugen af fiksering i psykiatrien, spurgte tilsynet indenrigs- og sundhedsministeren, om den udbredte brug kunne skyldes personalemangel eller manglende uddannelse af personalet.

Ministerens svarede: »Til brug for min besvarelse har jeg bedt Sundhedsstyrelsen om en udtalelse:

»I psykiatrilovens kapitel 5 er fastsat regler for betingelserne for at iværksætte fiksering på psykiatriske afdelinger. Det fremgår heraf, at tvangsfiksering kun må anvendes, i det omfang det er nødvendigt for at afværge, at en patient:

- udsætter sig selv eller andre for nærliggende fare for at lide skade på legeme eller helbred,
- forfølger eller på anden lignende måde groft forulemper medpatienter eller